Octobriana

8 Korunní 36, Praha 2

Na začátku bylo jedno soukromé nadšení, na konci pak mezinárodní skandál, který likvidoval přátelství, kariéry a málem i životy. V hlavní roli: Amazona, později Octobriana. Scénář: **Bohumil Konečný** (1918–1990) a Zdeněk Burian (1905–1981). Režie: **Petr Sadecký** (1943–1991).

Sadecký – absolvent filmové vědy a teorie na FAMU, výtvarný publicista a jeden z největších českých mystifikátorů dvacátého století (celkem užíval sedmačtyřiceti pseudonymů) – byl nadšenec pro dobrodružnou a klukovskou literaturu. Ve druhé polovině šedesátých let se právě jeho zásluhou dostaly znovu do oběhu knihy Jaroslava Foglara a Otakara Batličky. Zajímal se i o výtvarné umění, zejména o Konečného a Buriana: ten první byl mimo jiné dvorním ilustrátorem *Mladého hlasatele* nebo *Vpředu*, ten druhý prováděl na plátnech fantastické rekonstrukce pravěkých světů. Oba si pak ve svém díle intenzivně všímali ženské smyslnosti a krásy. Sadecký jim pomáhal s výstavami, psal o nich. Měl vysokou inteligenci, neodolatelné charisma i mladický elán. Jen s morálkou si netykal. Postupně zatáhl oba pány do surové hry podle svých pravidel: „Je to šance, jak dobýt Západ," psal Sadecký v listopadu 1965 Konečnému, který tehdy bydlel na adrese → **Wilhelma Piecka 36** (dnes **Korunní**). „Víte, co ten kult bude znamenat pro shnilou západní kulturu? Vymyslím příběh a oni [tým ilustrátorů] to obojí zkombinují se sexem. Nebude to žádné umění. Použijeme pseudonymy a vezmeme idiotskou veřejnost útokem. Inspirovala mě vaše střelkyně v texaskách, ženský James Bond."[115] Tak se zrodila vnadná akční děva typu Barbarelly – Amazona. Hlavní hrdinka stejnojmenného komiksu, který chtěl Sadecký draze prodat do ciziny. Za tím účelem postupně vylákal

115 Tomáš Pospiszyl: *Octobriana a ruský underground*, Labyrint, Praha 2004, s. 83–84.

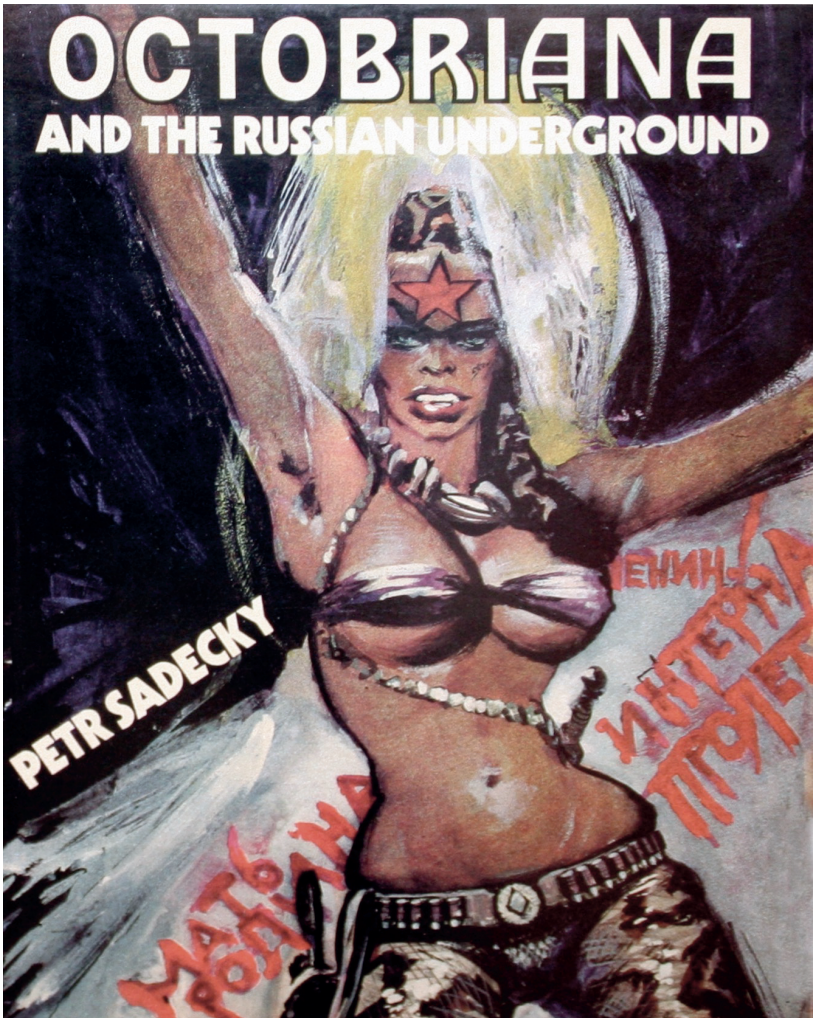

Obálka prvního zahraničního vydání *Octobriany*
(T. Stacey, 1971)

z Konečného několik stovek ilustrací, z Buriana pak řadu návrhů obálky. Nedlouho po Novém roce 1967 všechno sbalil a mlčky zmizel do Spolkové republiky Německo. Jako důvěrný spolupracovník Státní bezpečnosti si to mohl dovolit. Krycí jméno měl Otakar Batlička.

V Německu ale věci nešly, jak Sadecký očekával. O komiks nebyl zájem. A tak se, nedlouho po srpnové invazi „spřátelených armád" do Československa, rozhodl využít hlavní hrdinku k jiným účelům. Namaloval jí na čelo pěticípou rudou hvězdu a přejmenoval ji v souladu s „vítězným říjnem" na Octobrianu. K tomu přidal mýtus o novém autorství: mělo jít o kolektivní dílo ruského výtvarného undergroundu, které hrdinný Sadecký propašoval na Západ. Když se o zpolitizování věci dozvěděl Konečný, dostal přirozeně strach. Vydal se za Sadeckým do Německa a přes policii získal většinu svých kreseb zpět. Zbytek ale Sadeckému stačil, aby jej rozvinul svou výbušnou fantazií do komiksové knihy podle vlastních představ. Vydat se mu ji podařilo až po třech letech nejrůznějších vyjednávání a úprav.[116] Pak už žil fenomén Octobriany vlastním životem, o komiksové sexbombě kolovaly legendy, stávala se rychle součástí moderní populární kultury. Sadecký výchozí materiál místy rozkreslil a hojně komentoval. Jeho verze *Octobriany* míchá politiku s pornografií na úrovni brakového, spotřebního čtiva. A skuteční autoři? Ti se museli doma omlouvat, vysvětlovat, dokazovat. Ani to jim ale nepomohlo, aby před režimem obstáli: čekaly je ústrky, zákazy publikování. Zejména Konečného. Důsledky prvotního nadšení Petra Sadeckého tak skončily opakem: Celá kauza přispěla k tomu, že médium komiksu bylo v Československu odstaveno v sedmdesátých a osmdesátých letech na slepou kolej jako symbol prohnilosti a špíny západní kultury.

V roce 2004 věnoval Sadeckého mystifikaci knihu *Octobriana a ruský underground* historik umění Tomáš Pospiszyl. Je tu popsán mimo jiné druhý život Octobriany v podání řady

---

116 Peter Sadecky: *Octobriana, and the Russian underground*, Tom Stacey, London 1971.

Bohumil Konečný: skici Amazony/Octobriany, kolem roku 1966
(archiv Jana Hosnedla)

komiksových kreslířů z domova i ze světa. Dílo Bohumila Konečného připomněla na přelomu let 2008 a 2009 retrospektiva v Obecním domě.

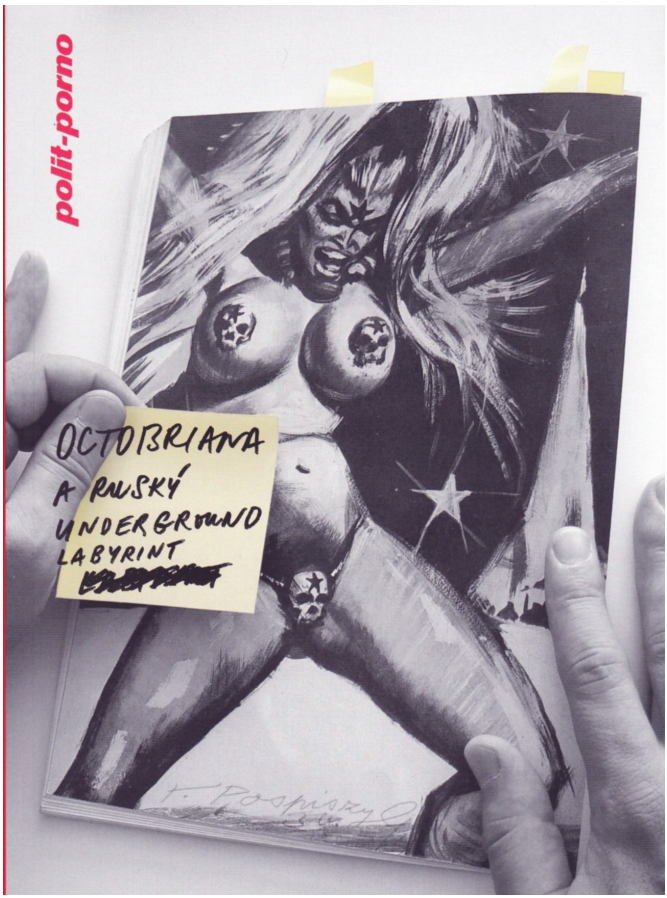

Obálka knihy Tomáše Pospiszyla *Octobriana a ruský underground*
(Labyrint, 2004)

Bohumil Konečný: „Amazona", akvarel, kolem roku 1966
(archiv Jana Hosnedla)